

Tartalom

Test-lélek-szellem közelből

GÁSPÁR-BABOS ETELE-TAMÁS	
Az istenkép hatása a szülő-gyermek kapcsolatra	101
LACZKÓ KLÁRA	
A bibliodráma mint életet fakasztó út	108
MÉKLI ATTILA	
Bibliodráma – mi okból, mi célért?	114
MÉZES ZSOLT LÁSZLÓ	
A megtérés visszhangjai a bibliodramában	126
FANCSAL ZSOLT	
Isten számára ismeretlen a selejtmunka – Az alacsony önértékelés és a megfelelési kényszer feloldása	135
ROTH LEVENTE	
A konfliktus vállalásának útján	142
BARTOS KÁROLY	
Isten „dolgozik” – Az apai áldás hiánya és „égi Atyánk” gyógyító jelenléte	148
OLÁH ANDREA	
A bibliodráma mint vallási alapú megküzdési stratégia	154
POP SZABÓ KINGA	
Az intimitás megtalálása a bibliodráma módszerével	160
ERŐSS-LOY VERONIKA OTILIA	
A szélen álló árbc – Egy kötődést kereső csoporttag útja a bibliodráma önismereti csoportban	167
NAGY ESZTER	
Felmelegszik a ház... – Egy asszony útja az idegenségtől a megérkezésig	176
A bibliodráma magyar nyelvű irodalma – 1990–2014	183

E SZÁMUNK TANULMÁNYAINAK SZERZŐI

BARTOS KÁROLY református lelkipásztor, bibliodráma-vezető (Komolló-Szentivánlaborfalva)

ERŐSS-LOY VERONIKA OTILIA református lelkész, lelkigondozó, bibliodráma-vezető

FANCSAL ZSOLT református lelkipásztor, mentálhigiénés szakember, bibliodráma-vezető (Magyarhermány)

GÁSPÁR-BABOS ETELE-TAMÁS református lelkipásztor, mentálhigiénés szakember, bibliodráma-vezető (Illyefalva)

LACZKÓ KLÁRA lelkigondozó, bibliodráma-vezető

MÉKLI ATTILA katolikus pap, mentálhigiénés szakember, bibliodráma-vezető

MÉZES ZSOLT evangélikus egyetemi lelkész, lelkigondozó, bibliodráma-vezető

NAGY ESZTER tanár, lelkigondozó, bibliodráma-vezető

OLÁH ANDREA pszichológus, karrier-tanácsadó, bibliodráma-vezető

POP SZABÓ KINGA református magyar- és vallás-tanár, bibliodráma-vezető (Páva)

ROTH LEVENTE református lelkipásztor, mentálhigiénés szakember, bibliodráma-vezető (Sepsibodok)

EMBERTÁRS

Ökumenikus lelkigondozói és mentálhigiénés szaklektorált folyóirat
XII. évfolyam 2. szám – 2014 / 2.

Védnökök:

BEER MIKLÓS
a Váci egyházmegye püspöke

STEINBACH JÓZSEF
a Dunántúli református
egyházkerület püspöke

FABINY TAMÁS
az Északi evangélikus
egyházkerület püspöke

JELENITS ISTVÁN
piarista teológiai tanár

A lapszám szaklektorai:

BAJÁK GÁBOR
FRENKL SYLVIA

A FOLYÓIRAT KIADÁSÁT
A NEMZETI KULTURÁLIS ALAP
TÁMOGATJA.

Folyóiratunk honlapja:
www.embertars.hu

Szerkesztőség:

SZIGETI LÁSZLÓ főszerkesztő
ITTZÉS GÁBOR, JOÓB MÁTÉ,
TÉSENYI TÍMEA, TÖRÖK GÁBOR

Tipográfia és borítóterv:

PETROVICS IVÁN

Szöveg-előkészítés, lektorálás:

Fort Kft., Budapest

Nyomdai előkészítés:

BUKOVSZKI ANTAL

Nyomdai munkák:

Kapitális Kft., Debrecen

Kiadja:

Új Ember

Szerkesztősége és Kiadóhivatala

Felelős kiadó: RÁTKAI BALÁZS

Levelezési cím:

Új Ember Szerkesztősége

„Embertárs”

1364 Budapest, pf. 111

Előfizetési ügyek:

SZABÓ ADRIENN

E-mail: embertars@ujember.hu

Telefon: 06-1-317-3933/175, 176

Előfizethető postai csekken,

az Új Ember számlaszámán:

CIB Bank Rt.

11100104-19719407-36000001

HU ISSN 1785-0436

T

est-lélek-szellem közelből

Bevezető sorok

Pontosan negyedszázada, hogy a frissen létrejött HÍD Családsegítő Központban megindult az első hazai bibliodráma-csoport. Az intézmény alapítója, *Tomcsányi Teodóra* szívügyének tekintette, hogy ez az általa külföldön megismert módszer helyet kapjon az első egyházi-állami fenntartású intézmény kínálatában. Később az általa meghívott érdeklődők külföldi szakemberek által tartott workshopokon ismerkedhettek meg a műfajjal, hogy aztán maguk is megpróbálkozzanak a játékok vezetésével.

Így indítottunk mi is 1993-ban saját csoportot, hogy aztán évről évre újabb jelentkezőkkel bővüljön a résztvevők köre. Egy idő után egy lelkes csapatban föltámadt az igény, hogy maguk is szeretnének bibliodráma-csoportot vezetni. Ekkor került napirendre egy erre szolgáló képzés szükségessége. Mivel mindketten a pszichodráma módszerével is dolgoztunk, és meggyőződésünk volt, hogy a bibliodráma a bibliaismeret és az önismeret vonatkozásában egyaránt tud adni a csoporttagoknak, magától értetődően adódott, hogy a képzésnek a Magyar Pszichodráma Egyesület adjon helyet. A kidolgozott bibliodráma-képzési rend harmonizált a pszichodráma-képzési renddel, megtartva a hármass felépítést (saját élmény, asszisztens – ma már gyakorló vezetői a neve – és vezetői szakasz). Az első pillanattól világos volt az is, hogy a képzés záródolgozat megírásával és megvédésével záruljon, annál is inkább, mert – magyar nyelvű szakirodalom hiányában – a születendő írások képezhetik a későbbiekben a módszer elméleti alapját.

2002-ben indult az első, képzésben részt vevő csoport, melynek tagjai 2006-ban fejezték be tanulmányaikat és tettek bibliodráma-vezetői vizsgát. Ezután időről időre szerveződött asszisztens és felsőfokú csoport, s a képzésbe más kollégák is bekapcsolódtak. Legutóbb 2014-ben

került sor bibliodráma-vezetői vizsgára. Közben 2004-ben meghívást kaptunk, hogy Erdélyben is indítsunk bibliodráma-csoportot. A jelentkezőket a képzés szándéka motiválta. A résztvevők 2009-ben vizsgáztak, őket egy újabb erdélyi csoport követte, melynek résztvevői 2013-ban nyerték el a bibliodráma-vezető címet. Mára a Magyar Pszichodráma Egyesület Bibliodráma Munkacsoportjához mintegy száz fő kapcsolódik, Erdélyben pedig közel harmincan képződtek az évek során.

A kezdetektől sajátos kérdést jelentett a záródolgozatok témájának kiválasztása. Természetes követelmény volt a csoportfolyamat bemutatása, hiszen – legyen szó akár tematikus, akár nem egy témára szerveződött csoportról – az eljátszásra kiválasztott szövegek sorrendje sokat elárul a bibliodráma dinamikájáról, vezető és csoporttagok, téma és bibliai szöveg kapcsolatáról-párbeszédéről. Kíváncsún mutatkozott egy vagy több csoporttag csoportbeli útjának prezentálása is, illusztrálendő a játékokban megjelent önismereti és spirituális eszmélődést. A dolgozatok elméleti részében egyrészt a speciális csoportokban (magatartás-zavaros gyerekek, zárt közösségben élő kamaszok) végzett bibliodramatikus munka sajátosságairól lehetett olvasni, másrészt technikai, illetve csoportdinamikai kérdésekről (kettős vezetés, szerepváltás alakulása). Azt is szorgalmaztuk, hogy a dolgozatokban jelenjenek meg a teológiai vonatkozások. Így születtek meg az istenképekkel, a negyedik parancsolattal vagy a spiritualitással foglalkozó írások.

Jelen válogatás a legutóbb vizsgát tett magyarországi és erdélyi tanítványaink írásaiból áll. Egyrészt olyan témákkal foglalkoznak, amelyek mind a lélektan, mind a teológia vonatkozásában érdeklődésre tarthatnak számot. Más részük kifejezetten teológiai kérdésekre koncentrálnak, il-

Test-lélek-szellem közelből

letve azt mutatja be, hogyan jelennek meg ezek egy bibliodráma-csoport keretei között.

A fõnt leírtakat jól kiegészíti a szám végén található bibliográfia, amely szándékunk szerint megfelelően tájékoztatja a bibliodrámaival elsõ ízben találkozó olvasót. A mindenkori összeállító örömmel és elégedettséggel állapítja meg,

hogyminden alkalommal új tétélekkel bõvül a lista. Remélhetõleg így lesz ez a továbbiakban is, hiszen új nemzedék készül most is a vezetõvé válásra...

Nyáry Péter – Sarkady Kamilla
a szám szerkesztõi

